

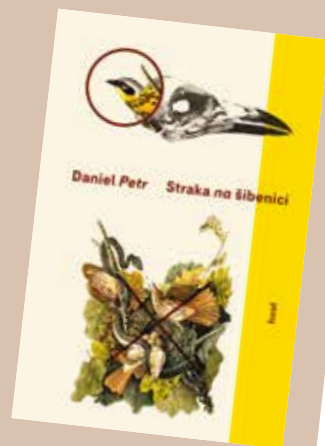
Severní Čechy, alkoholismus a příběh jednoho everymana

Marek Dobrý

Malé město na severu Čech, pětiletý chlapec trpící mírným autismem a otec alkoholik. Tak znějí tři hrany trojúhelníku, do něhož vstupujeme v románu *Straka na šibenici* od Daniela Petra. Ještě než se ale do knihy pojmenované podle obrazu Pietera Bruegela začteme, dozvíme se v autorské poznámce toto: „Tato kniha je apokryf. Vypráví skutečný příběh tak, jak se nikdy nestal.“ Zdá se možná nevinná, hravá, ale přesto odhaluje mnohé silné i slabé stránky díla.

Straka na šibenici vypráví krkolomný životní příběh vypravěče Tomáše Oboleckého. Na úvod se ocitáme v Jířkově na severu Čech v hluboké normalizaci, kde maličký Tomáš žije se svým otcem, těžkým alkoholikem. Matka zmizela a Tomáš si na ni téměř nepamatuje. Potlouká se životem malého chlapce na malém městě, kde o něm všichni vědí, že nepochází zrovna z windsorské dynastie.

Tomáš má geniální paměť, a tak postupně uspěje ve škole, dostane se na univerzitu, vystuduje historii a žije chudý život historika. Prožije první románek, dozví se, že je otcem, dokonce uspěje v podnikatelském životě. Ale stále se mu nedaří nalézt svou straku na šibenici, ústřední motiv románu, který si vypravěč vypůjčil ze slavného obrazu vlámského malíře Pietera Bruegela. Utápí se v alkoholu po vzoru svého otce a žije spíše ze vzdoru k smrti než z radosti z každého nového rána.

**Sledujeme-li
obraz Straka
na šibenici,
mnoho lidí
onu straku
na obraze
nepostřehne.**

Nezabíhejme do podrobností. Životní příběh Tomáše Oboleckého není fascinující a jedinečný. Je to „skutečný příběh tak, jak se nikdy nestal“. Tisíce lidí by mohly prožít zcela stejný život, i když ho samozřejmě právě takto neprožil nikdo. Potýká se s běžnými problémy. Občas má štěstí, jindy smůlu. Řeší peripetie s dcerou, ženami i finančním úřadem. Zkrátka onen pověstný joyceovský everyman.

Téma *Straky na šibenici* je v podstatě velmi prosté. Hledání smyslu života skrze zaměření se na to podstatné. Sledujeme-li obraz Straka na šibenici, mnoho lidí onu straku na obraze nepostřehne. Je maličká, splývá s barvami okolo. Přesto je po ní obraz pojmenován a představuje ústřední symbol. Naději, pár tónů svobody a života. Když Tomáš v dětství obraz vidí, straky si všimne. Jeho otec nikoliv. Jak léta plynou, zjišťuje vypravěč, že se mu straka ztratila. A on hledá způsob, jak se dát dohromady a straku opět spatřit.

Daniel Petr ve svém třetím románu prokázal, že dovede nejen velmi pěkně vypointovat minipříběh a nechat plynout rámcový děj. Nesklouzává ke zbytečnému artismu, nesvádí ho nudné a zbytečné popisy. Je čtivý, přesto zůstává umělcem, a ne prodejnou tužkou. Jeho psaní sice mírně chybí nadsázka a humor, ale tyto atributy nejsou rozhodně žádnou stylovou povinností.

Autorsky Petr selhává pouze ve dvou faktorech. Téma jeho knihy nezaujme. V průběhu četby si čtenář stále pokládá jednu a tutéž otázku: *Proč by mě zrovna tenhle*

HODNOCENÍ LÓGRU: **65 %**

příběh měl nějak zajímat? Everymani jsou všude kolem nás a musí tu být nějaký důvod, proč se (ne)údělu právě tohoto v literární podobě věnovat. V dějinách literatury ten důvod většinou představuje umělecký experiment v jakkoliv silné intenzitě. Petr si to zřejmě uvědomuje, a proto svůj styl obohatil o několik pokusů. Začíná tak například jednotlivé části knihy obratem „Nebo si vzpomínám“, aby to působilo jako jen jedna z možných podob vyprávění, popřípadě předsune před první kapitolu již zmiňovanou autorskou poznámku s nádechem paradoxu. Tyto hry ale působí stejně jako grafické zvýraznění příjmení autora na přebalu knihy. Zbytečně, neúčelně a manýristicky.

Ústřední metafora je chytrá a pěkná. Nechybí jí poetismus a inteligence. Přesto je přes svou zdánlivou složitost příliš primitivní na to, aby na ní byl vybudován román. Daniel Petr napsal velmi zdařilý román. Doufejme však, že do budoucna najde výraznější téma, na němž se jeho poetický talent a vypravěčské umění projeví ještě silněji.

Daniel Petr: Straka na šibenici

Host 2015, 272 stran

**Everymani jsou
všude kolem nás
a musí tu být
nějaký důvod, proč
se (ne)údělu právě
tohoto v literární
podobě věnovat.**